Гайтаниново

уникален зелен проект в подножието на Пирин

Екопаркът между три планини е пример за съхраняване на околната среда

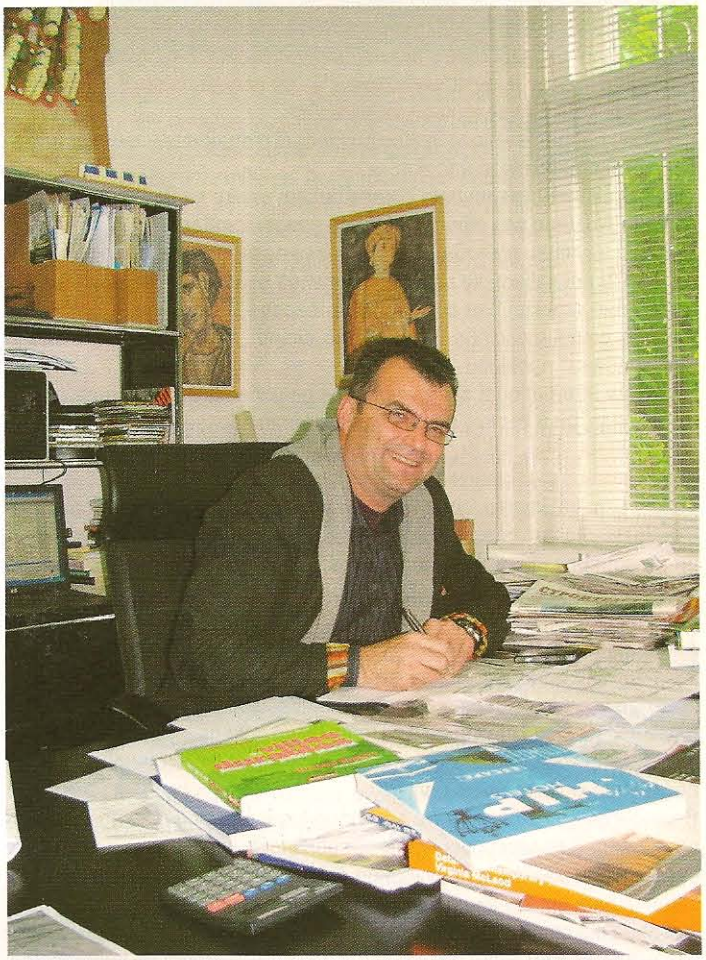

Арх. Стефан Добрев в ателието си в София. Обикновено той представя свои проекти. За първи път прави презентация на нещо, което се гради от другиго

КРАСИМИР ЦИГУЛАРОВ

Този проект би изненадал мнозина, които никога не са виждали какво е направено в родопското село Лещен. И как някогашното запустяло място се превърна в привлекателна дестинация и за наши, и за чужди туристи.

Михаил Маринов, човекът, който „върна" Лещен на картата, сега се е заел с нов проект - екопарк край Гайтаниново. Подозирам, че не са много хората, които знаят къде е това. Близо е до пътя, който води към Гърция през новия граничен пункт при Илинден. На запад са склоновете на Южен Пирин. На изток - Родопите и ридът Стъргач. На юг - планината Славянка, популярна у нас и като Али Ботуш - природен резерват с изключително биоразнообразие. А, да, и царство на мурсалския чай, наричан и родопска виагра, който в края на юли разцъфтява по високите била наоколо.

В това магично място, събрало даровете на боговете, от около две години се работи усилено.

През юни ще бъдат открити първите шест къщички

от създавания тук екохотел. Някъде в бъдеще е планирано и вилно селище.

Проектът си върви - без медиен шум, без масови презентации. Стига да нямаше един архитект, който да го представи. На конференцията BalRec - инвестиционни проекти и устойчиво развитие - арх. Стефан Добрев показа чрез Гайтаниново как човек и природа могат да бъдат в хармония.

Самият Стефан Добрев е живял 17 години във Франция, преди да се завърне тук. По негов проект е изграден офис центърът на „Бенчмарк" - емблематичната сграда на входа на София откъм магистрала „Тракия". Негови са и проектът за обновлението на крайбрежието във Варна - така наречената Алея Първа, и проектът за Художествената академия - възбудил много коментари и засега забавен (дано не е спрян, надява се архитектът). Но това е друга тема.

„Михаил Маринов ми е съсед в Лещен и все чувам, че прави някакво чудно селище. И, когато отидох,

наистина имах чувството, че съм попаднал в Страната на чудесата",

казва Стефан Добрев.

Самият той имал идея да развива подобна архитектура - в хармония с природата. Така наречената зелена архитектура, зелени ваканционни селища набират скорост в традиционните туристически страни, сред които и Франция. Защо да не стане и в Бълга-

рия - да има място, в което всички постройки да се съобразяват с околната среда, с растителността, коефициентът на застрояване да е направо пренебрежим, обяснява ентусиазма си Стефан Добрев.

Според него един от основните ни проблеми е, че туристическите ни селища в последните десетина години са се превърнали в Елдорадо за предприемачите, в магическа рецепта за печелене на пари. Бетонираха ги, презастроиха ги и в крайна сметка това ги унищожи, обяснява архитектът. Просто защото не сме успели да избегнем грешките на интензивното развитие - а те могат да се видят не само у нас.

Уникалното в комплекса в Гайтаниново е, че този изключителен човек, който го гради, дори не е архитект, обяснява Стефан Добрев. Според него това е творец с дълбоко, вродено естетическо чувство. И това си проличало още във времето, когато възродил Лещен. Там живеели десетина души, къщите били полусъборени. Михаил Маринов ги откупил, прокарал ток, вода и ги изградил с много вкус и усет.

През тези години

той си изгради качеството на строител, на естет, на визионер,

бих казал, казва арх. Добрев. Защото хората, които са посетили Лещен, го определят като един от най-сполучливите примери на пресъздаване на традиционната архитектура.

И, тъй като това не го задоволило, преди няколко години в Лещен се появила една къща, която журналистите наречоха „къщата на Флинтстоун". Това е един от първите експерименти как може да се строи само с глина, камък и дърво. Този експеримент сега се пренася в новия комплекс в Гайтаниново, където новите постройки се вдигат само с природни материали.

Екопаркът се появява в уникална среда - 500 декара терен, разположен основно в границите на „Натура 2000", в доскорошен граничен район (тоест - недокоснат от хората), с два водоема и население в околните селища, което в момента буквално няма никакъв поминък.

В този район първо е направен паркът. В непроходимия в миналото терен е пуснато капково напояване, районът е облагороден с много респект към всяко дърво, към всяко растение. Всяко действие е съгласувано с „Натура", с еколозите, с местните архитекти. В зоната е прокаран ток, водопровод от 7 км - от Пирин. ▶

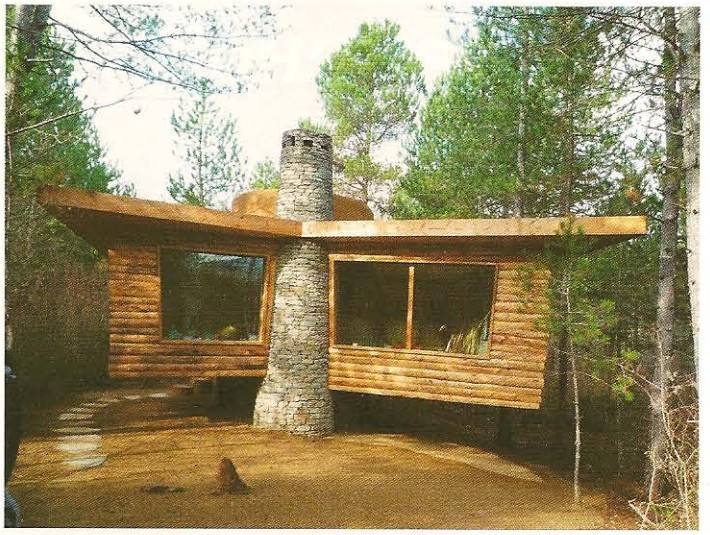

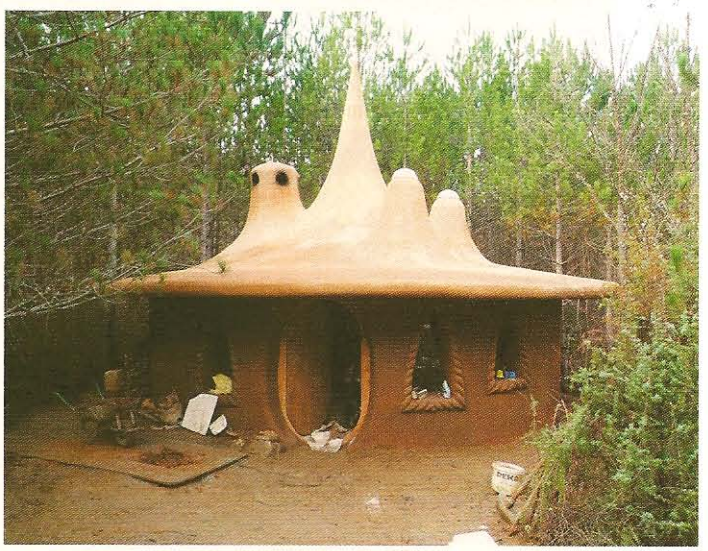

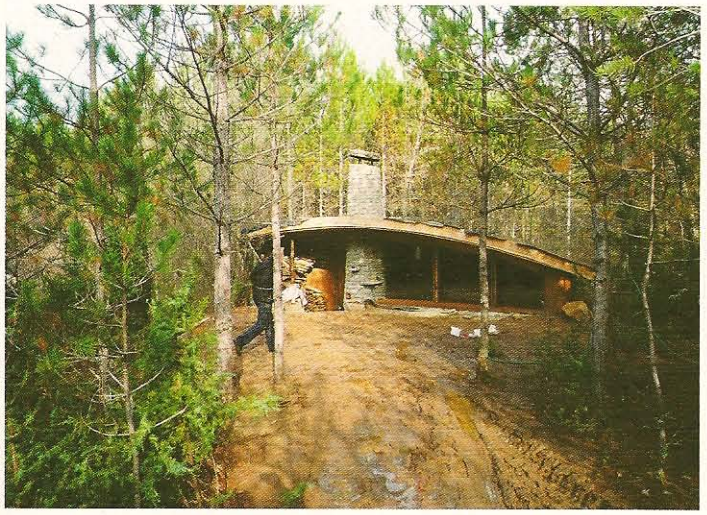

Къщичките в екопарка в Гайтаниново са като излезли от приказките, разположени в паркова среда. Освен двата големи водоема има и малки изкуствени езерца

Гайтаниново...

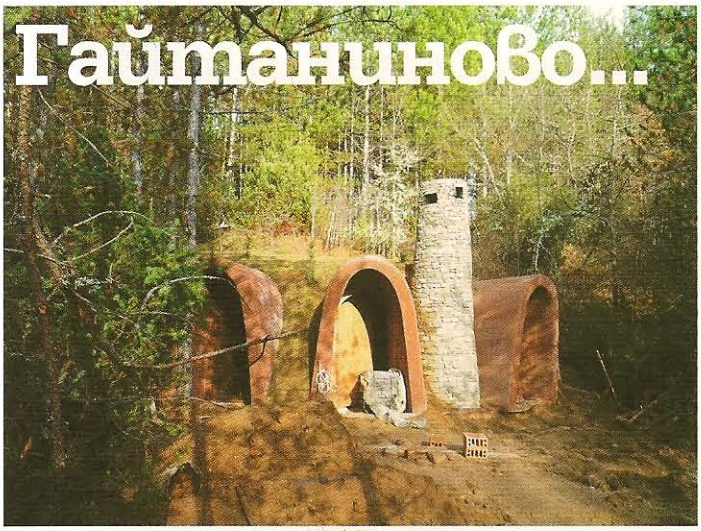

Едва тогава, след като паркът е очертан, започват да се правят първите къщи. Направени са от изцяло природни материали - дърво, камък и глина. А самият Михаил Маринов продължава да експериментира, да усвоява материала като старите български майстори.

Глината се добива на място, от околността са и другите строителни материали.

Всяка къщичка има дневна, място за спане, баня. Но застрояването в изключително красивата местност е пестеливо. Застроени са само няколкостотин квадратни метри в терен от 500 декара, казва арх. Стефан Добрев.

Това е и причината той да започне да популяризира проекта. Според него досегашният модел на развитие на българския туризъм и на българските ваканционни имоти се е поизчерпал. „Имаме стотици хиляди, да не кажа милиони квадратни метри, които са направени безсмислено, които не могат да се продадат дори на себестойност. Това са грешки на растежа. И изведнъж се появява един човек и казва - ето това място, не можем да го унищожим, трябва съвсем хармонично и деликатно да вместим постройките, за да запазим природата в него", обяснява амбицията си архитектът.

И добавя - при традиционно строителство там, ако се запълни с бетоновози, ще се унищожат половината растения. Освен това наоколо има няколко места, от които се вади глина, кариери за камъни, ангажирани със строителството са хора, които иначе няма какво да правят...

Стефан Добрев се надява, че проектът в Гайтаниново ще бъде последван и от други инвеститори.Защото предприемачите, когато видят нещо успешно, започват да го копират. Така станало, след като били направени първите къщи в Лещен.

30% от България е в екомрежата „Натура". Мнозина казват, че не знаем как да строим там. Ами - ето го начина, казва арх. Добрев. И дори си мисли дали в ЗУТ не трябва да се появи нова категория - екологични паркове, с нищожно застрояване и респект към околната среда.

За българския еснаф това биха били някакви бараки, но хората по света това търсят. Въпрос на време, казва архитектът, който за първи път в живота си се е нагл да популяризира чужд проект.

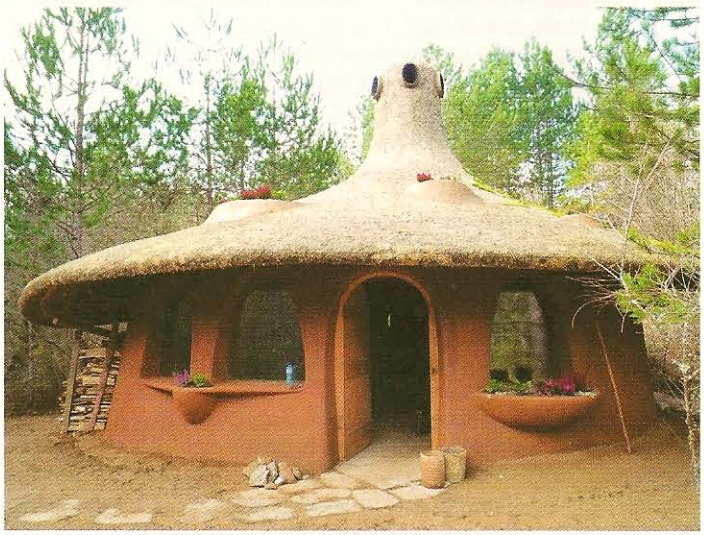

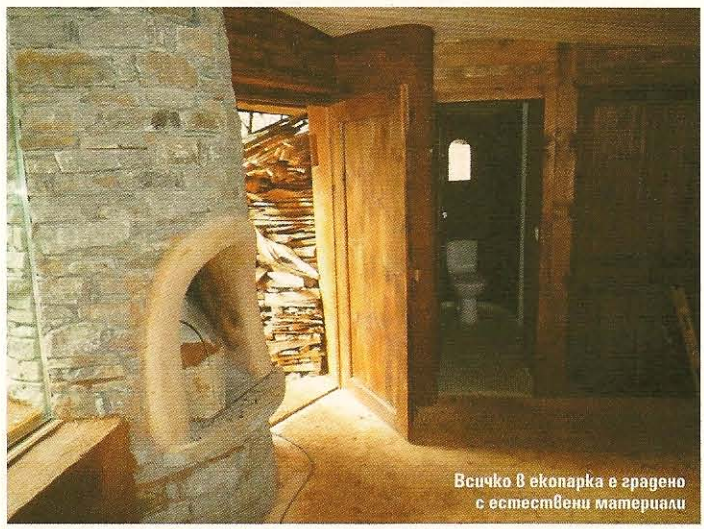

Всичко в екопарка е градено с естествени материали